

(1) Билир бичә умун этыркән. (2) Тар этыркән бичә-бичә — ёкун-кат ачин. (3) Нуңандун бичән умун инак, (4) уһат бичән. (5) Эмукин бичән һуназичи, умун инакичи бичән. (6) Зўн бичән угдан. (7) Тар бидерэкин, һуназин нуңантыкин сәһэргәттән, сиксә аһилзана: (8) «Си, ами, олдомоксо, долбокнон экэл биһи эрдә, элә эмэкэл зўләви. (9) Би долбонмон толкичим ёдук-та сурдэк уһава, — (10) гуниттән. — (11) Би гуннэвэв долдыкал. (12) Только эрдә эмәһнэкэл». (13) Этыркән олдомотгон тымәтна. (14) Тар олдомонон, адылдун зэли һөрчә. (15) Адылва суксакса, һэнэчә. (16) Этыркән соһочб, соһочб, инәһинзэвэ адылви бозачән. (17) Тадуккар, дылача тыкчэрэкин, тулэчә адылви, тариһни долбокнон бичә. (18) Тар некэдэрэкин, ёкун-ка ёдук-та сурдэк нян-дат һөрчә адылдун. (19) Некәксәкән, танзачә. (20) Тариһин аваһи аһинза. (21) Тара этәкәнчә, һәләликсә. (22) Тар этыркән аваһинза аһалчән. (23) Тар аһаликса, гуниттән: (24) «Минэвэ аһияви гакал, (25) эһикис гада, би синэвэ зэбзәһәв эһиткән, вәзәһәв». (26) Тара аһалчә, завадәви некәлчә. (27) Тадук һәләлчә этыркән, (28) аһияви гаһат бчә. (29) Гунчә аһинза: (30) «һимат һэнэкэл зўләви. (31) Тадуккар зўяви бәкал! (32) Би эһиткән һутәлби гәннәм, (33) эһиткән эмәзәһәв». (34) Тара һэнэчәләһ, зўләви һэнэчән этыркән. (35) Зўләви эмәксәкөн, унаттыкиви, соһозоно, улгучәнзэрән: (36) «Зә, һутә, мит зукрә будыләвэр йстап. (37) Аваһи минэвэ заваран, (38) эһиткән эмәһэтын», — гунән. (39) һуназин гунзәчә: (40) «Си сагды этыркән бинә, акари бәе биһинды, (41) нюриктәс багдаргачә, (42) ёкунма-да эһинды сәра. (43) Би синтыкй мэтэвчә бичәв, (44) си минэвэ эчәс долдыра». (45) Тадуккар эмәзәттән аваһи нуһардуләтын. (46) Запкун һутәви эмуврән. (47) Тара эмувксәкөн этыркән зўләһ йрән. (48) Этыркән нуһанман аһияви гадан. (49) Тадуккар иргичилдән тара. (50) Ёкун-кат зэвгән ачин бичән. (51) Тар некәксә, һуназин олдово эмувувки, умун кулва каснай инәһиду. (52) Тариһдун эвкил аивра. (53) Нуназин мәһин инакһюһми некәевки агиду. (54) Тар некәзәнә, инактукки эр сәһдуләһ йксә, тадук зәбувки һуназин. (55) Тариһи аваһи эликсә, инакка зәбулчал. (56) Инакин һунатһи гунзәчә: (57) «Аминты акари этыркән. (58) Аһияви аваһинза ганан, эһиткән минэвэ вәһатытын». (59) Таду унат соһозочбн. (60) Тар некәзэрэкин, аваһи эмэрән, инаккә эксэрән тытәчә. (61) Эксәкэр, «һимат вәкал», гуннәл, коһкозочбтын. (62) Тадуккар этыркән инакки вәлдан. (63) Вәксәкән, вәһадукин һунаттун умун-кәт улдэвэ эһин бӯрә. (64) Тариһин, соһоно, соһоно, илитчаран. (65) Аминми сәһдулйһ мэтэвчән: (66) «Сатар һачава заякал дундә долиһ». (67) Этыркән тара һачава дундәду һәчә. (68) Нй-дә эчә ичэрә тара. (69) Тадук инаккар эксәчәл, (70) улдэвэ зўләвэр эксәчәл.

(71) Бутунну зэпчā, (72) һунат эчин зэпрэ. (73) һунат гадан һачава, (74) һэнэрэн агилā. (75) Таду зӯмива бакаран. (76) Таду йксэкән, бакаран ковордоми. (77) Таду саризачā. (78) Тадуккар, сариксакән, нāчāн оһок оёдун. (79) Тар некэзэрэкин, разнай буга кулинин эмэрэн. (80) Нуңантыкин гэлэзэчāтын дэвдāвэр. (81) Тариңни мāнин эчā зэпрэ. (82) Бутуннудутын боризачāн умун умкәнзи. (83) Тариңин манавран, (84) умукōнду эчин йсра. (85) Тар бичā лам кулинин. (86) Тар соңорон: (87) «Минду ёда эчāс борира, (88) тар энэдукки борира мāнды соңодōви». (89) һунат гуниттэн: (90) «Он некэзэм, (91) аһуканма эһин йста, (92) би буруив āчин». (93) Тар кулинин һāлатпи саваһинчāн: (94) «Порасай, — (95) гунчāн, — (96) зондāви энэви борира». (97) Тыкулдан сōмат, (98) һэнэчā. (99) Тар һэнэчэлāн, һунат, думайдакса, соңочōн. (100) Соңозомнин, āһинан тадуми. (101) Åһиниксакән, ады-да инэһивэ эчā сāра. (102) Тар некэзэнэ, мёлчāн, (103) ичәһинчā угискй потолокка, (104) ёдук-та ая зӯду āзачā. (105) Бутуннутькин туннукин краскавчā. (106) Ёдук-та ая сэлэ һаран. (107) Простынячи перинаду āзэчā. (108) Дагалин бутунну мәнучи тэтычи бәе гэркуктазаран. (109) Тар олус һалзаран һунат. (110) Тар бәе гунэттэн: (111) «Си йдук ичāс эр би зӯлāв, (112) ёкун синэвэ уңчāн?» (113) һунат гуниттэн: (114) «Би ёкунма-да эһим сāра. (115) Би баһинай этырқан һуназин биһим, — (116) гунэн, — (117) ёкур-да āчир биһив, (118) умун инакичи бичāв. (119) Тариңһавун аваһи зэптэн, (120) тадук минду умун һачавāн бӯчāтын. (121) Тариңни зэбуксэкән, āһинчāв, (122) тадук ёва-да эһим сāра. (123) Тадуккар тар бәе гуниттэн: (124) «Тэтылби тэткэл!» (125) Бӯчā солкавай урбаһа, солка билат, костюмāлбэ. (126) Тадук остолду зукрэ тэгэчāтын, (127) силузачатын. (128) Бәе гуниттэн нуңантыкин: (129) «Эһиткән би народпи ӯризэңāв бутунну. (130) Тадук, би аңалив биһикис, тэтые бӯзэңāв. (131) Наротпи ичэтчэрэкин, тар туплал синду элэкин биһикин, тāли мит билзэңāт. (132) Тадуккар ирактаги һэнэрэн. (133) Бутунну обявляениевэ суруйчāн, (134) гунзэчāн: (135) «Би аһияви галим, (136) бутуннувун эмэкэл». (137) Тадук обедту бутунну народ эмэчāтын клубтулā. (138) Ирактаги, кабинеттукки гэлэктэксэ, бакаран иланзар нюңучи номеричи туплава. (139) Тадук картоскавāн бакаран. (140) Зэ, тадук һэнэрэ клубтулā. (141) Нуназиңни эксэрэн клуптулā. (142) Тадук турэтчэчāн ирактаги: (143) «Миндулā зӯлā аһи эмэчā долбонмон. (144) Эрэ су он гуниттэс, народылду?» (145) Народыл гуниттэ: (146) «Бу он сāзэңāвун, (147) синду биңэтын атыркәннис бōғат бизэңэн». (148) Тадук ирактаги туплава бӯзэчāн һунилду һуңтулду. (149) Тэтчāтын, (150) баран сō һунат тэттэн, (151) һйду-дэ эчā сётана. (152) Тара этыркār, атыркār гунзэчāтын: (153) «Си тар эмэвки аһиду тэтывкэл. (154) Элэкин биһикин, синни аңалис».

(155) Тариңни тар хунатту бӯрә. (156) Тэтнэн, как раз ора. (157) Тадуккар бәел нәлалбар таптазачатын. (158) «Сивайбакал», — (159) гунчатын. (160) Таду умун хунат соңозочон. (161) хунат гунзэчән: (162) «Зур аһива бәе (уранкай) эвки гада». (163) Таду бәел гунә: (164) «Синэвә гачән ирактаги?» (165) Нуңан гуниттән: (166) «Гачән». (167) Таду гунә бәел: (168) «Гачә бими, еда хунту аһиду тулалба бӯчәс?» (169) Таду ирактаги гуниттән: (170) «Гагин». (171) Тадук хунат гадан, (172) тәттән, остол хәрәдун тәгәкса. (173) Нй-дә эчә ичәрә, нуңан тәтчәригән. (174) Нимат тәттән-дә. (175) «Интереснай, — (176) гунчәл, — (177) он баттан тар тулал». (178) «Эмәкәл, — (179) гунзәрән тар хунатпа, — (180) элә сенялә, туктыдән талә». (181) Аран хунат туктызэчән. (182) Тадуккар гунә: (183) «Луккәл тулалви». (184) Тәгәксәкән, луктан. (185) Луктан, (186) моста бутунну сәксә бран. (187) Таду ирактаги милициява бәригән. (188) «Эр аһива эскәксә, каиду тыкәл. (189) Еда минэвә сивайбаду мәнәйдәрән. (190) Нуңанман сунтәриду нәдә», — (191) гунчә. (192) Тара милиция тәгәвкәнә каиду. (193) Тадуккар аһияви гәва гадан. (194) Сивайбачатын, (195) хунту гороттук бутунну бәригән ирактаги бәелбә. (196) Умун парохот залумкәкй боска аракива умувран, (197) надалдаду сивайбара. (198) Тар халганми токтовки хунат энинин олусма тыкулчән ирактагитки. (199) Тадук тар хунатпа гадан. (200) Билчатын ая сот. (201) Егин бәга бәчәлән аһи ургәһи бәчә. (202) Тара балдыдәви некәлчә. (203) Тар некәзәрәкин, ирактагилә почтальон телеграммава әмуврән. (204) Суруиттан нәкунин ирактагиңи: (205) «нимат эмәкәл, (206) би будәви некәм». (207) Ирактаги увутаран, (208) нәнәһинән. (209) Аһиткиви гунән: (210) «Он-мал бикәл аят. (211) Би нәнәм, (212) нәкунми булчә». (213) Аһи гунән: (214) «Си минду бабускаяв бакакал, (215) тадук нәнәкәл» (216) Нуңан бәригән атыркәнма, (217) тадуккар машинаду тәгәрән, (218) нәнәчән хунту гороттулә. (219) Тар халганми токтовки энинин әмәчә нуңандулән. (220) Мәнин бәринән атыркән бумуичә, (221) эчин әмәрә. (222) Тар атыркән караилдан нуңанман. (223) Аһи сиксә надан часту балдыран. (224) Ая омологичән балдыран. (225) Тар аһива, балдычәлән, бәгәвә нәктавкәнән. (226) Тадук утәвән угу бугалә гарадәрән. (227) Тадук елдава бәра, (228) куңакәнма бәра мот. (229) Тариңнан нәрән кроватту. (230) Тадук аһи ардан, (231) егин час бәчән. (232) «хутәви бәкун?» — (233) гуниттән. (234) «Омологи», — (235) гунчә атыркән. (236) «Еда эһин соңоро?» (237) «Азаран», — (238) гунчә атыркән, (239) эчин ичәвкәнә нуңандун. (240) Тыматна әрдә тәгәрән аһи, (241) хутәви гадан. (242) Ичәксәкән, олонорон, (243) соңорон. (244) Тадук ирактаги әмәрән обетту зүләви. (245) «хутәв бәкун?» (246) Атыркән гунән: (247) «Бәкун аян биһин су хутәхун?» (248) Тадук ирактаги утәви гачән нәладуви. (249) Тадук олочон,

(250) нэчән кроватту. (251) Тар атыркан һуназин ӧрәкичи бичә. (252) Казнай бәе зӯдун тулгидәдун объявлениевэ суруикса, тар һунат локозорон. (253) «Ирактаги һутән Ёлдамты», — (254) Гуннэ суруйран. (255) Народ бутунну инектәрэ. (256) Ирактаги һалзачән. (257) «Ёкун уһа аһива ганави сәкал» — (258) гунән атыркән, — (259) тыкин синэвэ тэгэ инезэрэн». (260) Ирактаги гунән: (261) «Си нәдэс ачин». (262) Тадук народыл гуниттэ: (263) «Эр һутэс уһа, (264) ӧн таваргачин эңэтын гада аһива гачә биһинды, (265) олиһин һутэс уһа». (266) Тадук ирактаги гунән: (267) «Би эдуккәр алачинал куңакәна нян балдыриян. (268) Тадук няндат ургәһичә, (269) нян-дат балдычә, (270) няндат телеграмма эмәчә ирактагилә. (271) Энинин суруйчә: (272) «һимат эмәкәл, (273) будәви некәлим». (274) Нян-дат ирактаги нәнэрэн, (275) няндат бабускаран тар атыркән. (276) Тадук нян омологичән куңакән балдычә. (277) Нян бӯвкәнән атыркән аһива, (278) тадук нян һутэвән гарадәран. (279) Кроватту нәрэн һина һутэвән, качикәнма. (280) Тадуккар нян ирактаги эмәчә. (281) «һутэв ёкун?» — (282) гунзәчә. (283) «Ёкун аян си һутәһис, һина», — (284) гунчә атыркән. (285) Ирактаги соңоттон, һалзакса. (286) «Ёда би һутәлби тыкән балдытта», — (287) гунзэрэн ирактаги. (288) Бәел гунзәрэ: (289) «Уһа аһива ганас, уһа куңакәр балдызаран». (290) «Би умнәкӧн балдыривән алатчиһәв». (291) Тадук няндат илитын балдычә. (292) Тар некәзэрәкин, нян-дат телеграмма эмәчә ирактагилә. (293) «һимат эмәкәл, (294) бумулим», — (295) гунчә экинин нян-дат. (296) Нян-дат нәнәчә ирактаги машинат гороттулә. (297) Тар нәнәчәлән, балдыран аһи омологичан куңакән. (298) Нян-дат бабускаран тар атыркән, (299) нян гарадәран тар куңакәнма угискәкй. (300) Тадук нәрэн кроватту сӧр һутэвән, эмувуксәкән. (301) Тыматнан эмәчә ирактаги зӯләви. (302) «һутэв ёкун?» — (303) гуниттән. (304) «Ёкун аян бивки си һутәһис?» (305) Ичәрэн ирактаги — (306) сӧр утән. (307) Тадук ёкунма-да эчә турәттэ, (308) тәтылби тәттән, (309) һәтәкәнән кабинеттуләви. (310) Тар нәнәксә, ӧрирән милициялба. (311) Ӧриксә, гунән: (312) «Би атыркәһив нәдәе ачин, (313) корытая чугуннай ӧкалду, — (314) гунән, — (315) таду купордакалду аһивав һутәлгәливәв». (316) Тар бәел эмувчәтын ёдук-та һәгдыңә корита. (317) Тар дйчәтын тар аһива коритаду. (318) Ирактаги гунчән: (319) «Коңнорин ламдулә эксәксәл, якордакалду катерит». (320) Тар аһива һутәлгәливә эксәксәл, ламду гарадәчәл, (321) эчир якордара. (322) Зә, тадук нуңартын качайтанзачәтын ламду, (323) соңозочӧтын. (324) Качайтанзачән. (325) соңозочӧн энинтын. (326) Тадук һина һәгдынинзә ӧчә, (327) сӧр һәгдынинзә ӧчә, (328) ёлдан бировнянзагачин ӧчә, (329) гунзәчән: (330) «Би һанундәви некәлим, (331) би эр коритава суксадәви некәм».

(332) Энинтын соңорон: (333) «Экэл суксара, (334) мўду этас будэ, (335) би бузэңав, — (336) гуниттэн. (337) Золокил биһикит, лам гарадāзаңан митпэ букачандулā». (338) Таду гуниттэн Ёлдамты: (339) «Тāли би курбукту, (340) һимат йсчаңат букчāндулā». (341) Тадук час калтакалин нуңартын гарадāвчāтын букачандулā. (342) Тадук гунзэрэн Ёлдамты һинава: (343) «Амтаткал, сāкал эриңит мў-гу, дундэ-гу». (344) Ѓина гунэн: (345) «Эриңит букачāн». (346) «Тāли би суксазаңав», — (347) гунэн Ёлдамты. (348) Умнэкэмэ һалганзиви һәкиһинэн, (349) корыто бутунну суксалбуран. (350) Тадук йсчāтын букачāнду. (351) Гунчāн Ёлдамты: (352) «Зэмо, (353) ёкуна зэвзэм, (354) һина, нэнэкэл окотакал». (355) Ѓина, нэнэксәкāн, талгайва, баакса, эмуврэн. (356) Тара зэпчāл, отуявар илаксал. (357) Тадук ичэттэктын, город сōма дага. (358) Ёлдамты гунзэрэн: (359) «Эни, нэнэктэ зэвгәе гәннэктэ». (360) Энинин гунэн: (361) «Экэл нэнэрэ, (362) ирактаги синэвэ бэрит гарпазаңан, (363) ёкура-вал зэвзэңэт, окотаксал, — (364) гунэн. — (365) Позалуста, курдуһичим сундук, (366) экэлду нэнэрэ городлā». (367) Тарит гунэн Ёлдамты: (368) «Тāли зўявар озаңав, (369) су нэнэкэлду, окотанакалду, һина, сōр». (370) Ёлдамты оран зўва һэгдынинзэ. (371) Таду билчāтын мārтын. (372) Тадук Ёлдамты нэнэрэн ламдулā, (373) катерва якордукин завакса, кумтэчā мўду. (374) Тадуккар бурдукилба, сакарилба гачā, бутунну гачā. (375) Зўлāви эмувчā, зэ, тадуккар зэпнэл бичāл. (376) Тадук Ёлдамты нэнэчāн, окотаначā тайгалā. (377) Тадук һэгдылнинзэ урэкәнмэ туктычāл зукрә сōрнюн. (378) Угу бугалā йсса. (379) Тар йһикса, сōрва гунчā: (380) «Си зўлāви нэнэкэл, (381) би тыми эмзэңав, (382) энинтыкйви ёкуна-да экэл улгучәнэ». (383) Тадук Ёлдамты нэнэчāн сōма ая дундэлй. (384) Тар нэнэзэрәкин, зокэткāн зўкча зўткāн бичā. (385) Тālā йчā. (386) Таду бичā илан һаран, илан кото, илан умкāн, илан круска. (387) Таду нуңан тэгэчā. (388) Тэгэчā муннукуту. (389) Сиксә бичāн, надан час. (390) Тадуккар илан куңакаткāн эмэчāл зўлāвар, (391) һālэлчāл, (392) соңочōл, (393) һэтэкәнчāл. (394) Тарилба һālалдуктын заваран Ёлдамты: (395) «Экэлду һālэлдэ, (396) би этām ирадара сунэвэ. (397) Су һй һутэлин биһис?» (398) Таду гунэ куңакār: (399) «Эһив сāра». (400) Тар гунэн Ёлдамты: (401) «Аямат āһикалду. (402) экэлду һālэлдэ. (403) Би нэнэм зўлāви, (404) Тыматна эмувзэңав сунду кэһилви. (405) Ёлдамты нэнэрэн зўлāви. (406) Эмэрэн, (407) Гунэн энинтыкйви: (408) «Эни, си, укунми сирикса, илан буласкава окал долбонмон, тыматна би нэнэңэтыв». (409) Энинин гунэн: (410) «Тогоилинды-һу, (411) синду би укунми ёкундус нādэ оран». (412) Ёлдамты гунэн таду: (413) «Баран турәнмэ экэл турэттэ, (414) окал и всё». (415) Энинин укунми сирдан истаканду, (416) оран илан буласкава. (417) Тадук Ёлдамты

тыматна эрдэ тэгэрэн, дылача эзэлин юрэ, (418) нэнэрэн тар куңакәрдулā. (419) Йстан, (420) гунэн: (421) «Би эмувум синду кәһиеви», — (422) бӯрэн самай һэгдыгудутын умукбнмэ. (423) Тара куңакән зэптэн, (424) соңолдон: (425) «мама», — (426) гунэн, тэпкэрэн. (427) Адылтын куңакәр инелдэ, (428) гунэ: (429) «Ёкунма тэпкэндэ, (430) си экун гэрбин бичан "мама"». (431) Тадуккар геду бӯрэн буласкава. (432) Тариңин зэптэн, (433) соңолдон, (434) тэпкэрэн: (435) «Мама». (436) Зэкэткән омологичән гунзэрэн: (437) «Ёзэрэс су, (438) ёкун мамаван эриттэс, (439) ёда соңоттос?» (440) Таду нуңандун Ёлдамты бӯрэн. (441) Тар зокэткән, зэбуксэ, соңолдон, (442) тэпкэлдэн нян-дат. (443) Таду гунэн Ёлдамты: (444) «Эһилэ этэкэлду соңоро, (445) би сунэвэ бакам, (446) эниндулэһун эксэзэңав. (447) һумэрэкэлду миндук». (448) Куңакәрба эксэһинэн зӯләви, (449) эмуврэн, (450) гунэн энинтыкйви: (451) «Су ирактагинюн акарил биһис. (452) Су һутэлбэһун би бакам. (453) Эр си һутэлды, балдымалды мёнилды. (454) Бу си һутэлды эчәлбун биһи. (455) Бу һина һутэн, сөр һутэн, оһок мён биһив. (456) Таргачир акарил биһис ирактагинюн. (457) Тыкин нэнэкэл ирактагилā, (458) нэңэмэткэл нуңанман». (459) Энинин гунэн: (460) «Паһиба синду, эр куңакәрба баканалис. (461) Би только этām нэңэмэттэ нунаннюнин. (462) Дамарэ, — (463) гунэн, — (464) бигэт мит умунду аямат». (465) Зэ, билчәтын. (466) Тадук тар зокэткән куңакән надачи бчā. (467) Нуңан гуниттэн: (468) «Нэнэгэт горотлā». (469) Энинин гунэн: (470) «Экэл нэнэрэ горотлā .. (471) Тадук окотаначән бутунну ламдулā нерпая. (472) Тар куңакән һэтэкэнэн горотлā. (473) Горотлй гулэйдэзэчā куңакән. (474) Тар куңакән урэчā бичән ирактагива. (475) Тара ичэчā ирактаги. (476) Гунчā, ичэксэкән: (477) «Нй һутэн биһинды си, (478) мэтэвкэл минду». (479) Куңакән гуниттэн: (480) «Си нәдэс ачин, нй-дэ һутэн биктэ». (481) Гэрбин тар куңакән Соломон бичән. (482) Тадук нэнэчā зӯләви, (483) эниндуви гуниттэн: (484) «Би горотлā нэнэзэм, (485) би тыматна нэнэзэм гороттулā». (486) Энинин гунэн: (487) «Экэл нэнэрэ, (488) вāзэңатын синэвэ». (489) Соломон гунэн: (490) «Эни си экэл нәлэрэ, (491) минэвэ нй-кэт этән вәрэ. (492) Би нйдук-тэ этам нәлэрэ». (493) «Һутэ, би синэвэ "экэл нэнэрэ, — гунчим, — горотлā"». (494) Тадук аһина. (495) Тэгэрэ, (496) нян-дат нэнэрэ бутунну тэвлирэ. (497) Соломон эмәптэн, зӯдӯви каравуттән лавкави. (498) Тар нэнэчәләтын, обетту һэтэкэнэн Соломон горотлā. (499) Тар нэнэксэ, улицали некэезэчән. (500) Бәел бутунну нуңанман ичэчәл, (501) улгумизэчәтын нуңандукин: (502) «Си нй һутэн биһинды, (503) улгучэкэл». (504) Ирактаги гунэн: (505) «Тавар куңакәнма нй сәракин, би тар бәеду тамазаңав тыһинча карчия, (506) зэвгәе баранма бӯзэңав». (507) Зэ, нуңандукин этыркәр атыркәр улгумилчәл: (508) «Улгучэкэл,

(509) давай, компетая бӯзэңāvун». (510) Куңакан гунэн: (511) «Су компетанһун минду нādāе āчин, (512) минду мандув целай лавка. (513) Нй-дэ хутэн биктэ, су нādэһун āчин. (514) Су компетандуксун олокева аһактазаңāv хулэкэ» (515) Тадук нэнэрэн зӯләви. (516) Нэнэрэн, (517) залин эмэчāl. (518) Энинин нуңанман идакаран. (519) «Еначас горотлā, (520) минэвэ эчāс долдыра, (521) си уһа омологи биһинды, (522) гунэн. — (523) Би синэвэ поворакту катазаңāv, эдук эдāс нэнэрэ». (524) Соңорон Соломон таду. (525) Тадуккар тыминин нян-дат, «Мōлакта!» — гуниксэкэн, горотлā нэнэрэн. (526) Тара ирактаги ичэксэ, зӯләви ӯрирэн. (527) Соломон гунэн: (528) «Минэвэ си экэл ӯрирэ, (529) си нādāс āчин минду, (530) манды һавави сāкал, (531) минэвэ экэл сākсара». (532) Тадук ирактагилā эмэчāl атыркār, этыркār, задаңил бичāl. (533) Гуниттэ нуңартын: (534) «Бу инэңмэн зэпкитпэвун эдын бутунну эдынэн, (535) тариңжавун ёкун тамазаңāн мунду?» (536) Ирактаги гунэн: (537) «Би он сāзаңāv, буга эдынин эдыннэвэн, (538) би он сāзаңāv, ёкун тамадāн, (539) тамавкātтас». (540) Тадуккар атыркār соңотто. (541) «Зэпкичивун мунду ёкун-да āчин инэңмэн». (542) Тара ичэчиттэн Соломон, (543) тэгэчиттэн тар атыркār дагадутын. (544) Тадуккар атыркār нэнэрэ зӯләвэр. (545) Ирактаги мāн кабинеттуви һавалилчā. (546) Тар атыркārтыкй гунэн Соломон: (547) «Эдынмэ эһи эрэсбирайдārэ бинэ, ирактаги гэрбивэн гэрбитэттэн — таваргачин акари бэе. (548) Таду атыркār гунэ нуңанман: (549) Си сāзаңāс, ёда эдылчāн эдын инэңмэн?» (550) Соломон гунэн: (551) «Би амҗатпи этām улгучэнэ так просто. (552) Би тэтыктэ ирактаги коронмāн, (553) тадук клублā эмэкэлду бутунну. (554) Тāли би мэтэвзэңāv». (555) Соломонма бодоро атыркār бутунну клубтулā. (556) Ирактаги коронман тэттэн, (557) мāнин гадан гунэн: (558) «Эвэкэл, эһэкэл экэлду зэмурэ, (559) би сунтыкй аямат улгучэнзэңāv. (560) Ирактаги, си ирвакилба уңчāс ирвакалā, эчāс-ку?» (561) Ирактаги гунэн: (562) «Уңчāv, (563) ёран тар?» (564) Соломон гунэн: (565) тариңилды олдово баранма вāчā, (566) бутунну катер элчā эксэрэ олдово. (567) Тар бөөл эдынмэ эдындэн, эрэкивэ мӯлā гарадāчāl. (568) Паруһит эксэдāvэр, куңашилзи солодōвор, нуңартын соруян эдынмукэнчā. (569) тадук эдылдэн. (570) Тара ирвакил долидуктын тариңдуктын гаксакāн, эрэ атыркārду тамакал бурдукъя. (571) Нуңартын буруитын āчир». (572) Тадук атыркār урунчōтын, (573) Соломонду паһиба гунчāтын, (574) поклончāтын. (575) Ирактаги дылви, тыкэн аһинā, тэгэтчāн. (576) Тадуккар ирактаги помошникилин бутунну локочōтын обявлениевэ зӯлду: (577) ирактаги энэвэн сāра, сāран Соломон, надачи куңакан. (578) Тадук эр куңакан нй хутэн? (579) Ирактаги гунэн: (580) «Су мārдун сāкалду, (581) би эһим сāра». (582) Тадуккар собрание, ирактаги

муннякин бра, (583) Соломонма гэннэчал, (584) милиция эмувчā мунняклā. (585) Тар муннякту гунзэрэ бэел: (586) «Соломон си нй hutэн биһинды, (587) Йдук эмэчāс, (588) улгучэкэл бутунну». (589) Соломон гунзэрэн: (590) «Би ёкунма-да эһим сāра, ёкунма улгучэндāв некэрэс. (591) Би ката нимнāкамчāв сунтыкй!» (592) Таду гунэ, (593) нāлалбар таптара. (594) «Нимнāкāкал», — (595) гунэ. (596) Нунан нимнāкалдан: (597) «Билир бичā баһинай этыркāн. (598) Нунан һуназин бичāн. (599) Тара умун ирактаги гачā аһияви. (600) Тадук тариңи балдычā илан куңакāнма. (601) Тариңилба умун атыркāн угу бугалā гарадāчāн. (602) Тар куңакар аннудутын сōрилба, ниналба, поленалба нāчāтын. (603) Тариңилби ирактаги, коритаду нāксэ, коңнорин ламду гарадāчā. (604) Тар акари ирактаги hutэн би биһим» (605) Тадук бутунну милициялба о́ричāтын, (606) ирактагива завачāтын. (607) Атыркāнма ирактаги бабускавāн завачāтын. (608) Телеграммава бўвки, (609) һунатпа завачāтын. (610) Тар иланива нунарбатын нāчāтын коритаду сэлэмэду. (611) Эксэчāл коңнорин ламдулā. (612) Ламдулā эксэксэл, тадук якордачāтын. (613) Тадук Соломон о́чā һэгдыңэ ирактаги, (614) һавалилчāн таду. (615) Энинми бутуннувэтын эмувчā. (616) Ёлдамтынза савотту һавалилчā. (617) Энинтын һавалилчā остоловайду. (618) Тадук тар гил о́логил һавалилчāл савотту.